

5765

Door Rabbi Jordan D. Cohen

Sjabbat 18 juni 2005 / 11 siewan 5765

Sidra: Behaälotcha, Bemidbar [Numeri] 8:1-12:16, Dasberg choemasj deel II, blz. 75-86.

Haftara: Zecharia 2:14-4:7. Dasberg choemasj deel II blz.: 250.

Vertaling: Rachel Reedijk

Voor het origineel zie www.kolel.org/pages/5763/behaalotecha.html

“Zo'n inzicht in het gebed genereert iets dramatisch: je zult ontdekken dat je gebeden vaker beantwoord worden” Lessen voor Tegenwoordig.

ONZE TORATEKST

Het volk begon de Eeuwige zijn nood te klagen. Toen de Eeuwige dat hoorde ontstak hij in woede, en het vuur van de Eeuwige laaide op en greep om zich heen aan de rand van het kamp. Het volk riep Mosjè luid om hulp en Mosjè bad tot de Eeuwige. Toen doofde het vuur.

(Bemidbar [Numeri] 11:1-2)

HET COMMENTAAR VAN DE WEEK

Rav Kook schrijft: "De uitdrukking "tot God bidden" is ongebruikelijk. De Tora zegt vaak alleen maar "hij bad" - we begrijpen dan dat het gebed tot God gericht is. Maar er is nog een reden waarom de zin "tot God bidden" afwijkt van het gangbare beeld".

Het Hebreeuwse werkwoord *lehitpalél* - "bidden" - is een wederkerend werkwoord. Dit onderstreept dat het gebed een spirituele en emotionele weerslag heeft op de ziel. De toestand van bezinning wekt, gericht, emoties op die dieper gaan dan het normale "bereik" van de ziel.

Het is correct om te spreken over een gebed "voor God". Dit betekent dat men zijn hart en zijn geest instelt op het overpeinzen van Gods aanwezigheid, middels het gebed. Maar het is niet realistisch om te verwijzen naar een gebed "tot God" of "tot aan God". Inzichten die men verkrijgt door intellectuele studie en reflectie zijn van een geheel andere orde dan de inspiratie die men opdoet middels het gebed. "Tot aan God" bidden zou de suggestie wekken dat men zijn geest gebruikt om iets te ervaren van de Schepper, en dat onze ziel op de een of andere wijze deze staat van emotionele verheffing zou kunnen bereiken.

Daarom legden de Wijzen deze pasoek uit in die zin dat Mosjè "tegen" God gebeden zou hebben. Mosjè worstelde met de beperkingen van *tefila* [gebed]. Zijn heilige ziel was helemaal in de greep van zijn wens om een staat van perfectie te bereiken, en wel in die mate dat zijn inspiratie zijn intellectuele verstaan van de Goddelijke

voorzienigheid oversteeg. Dit fenomeen doet zich soms voor bij zachtmoedige mensen, die daarmee iets van de zuiverheid laten zien van hun innerlijke drang om naar het goede en het perfecte te streven.

PEROESJ: ONZE VERKLARING

Uit Ayn Aya I:140 op Berachot 32

Rav Kook merkt meteen op dat de zin "Mosjè bad tot de Eeuwige", in de sidra van deze week, wat overbodig lijkt. Natuurlijk bad Mosjè tot God! Tot wie anders? Als de Tora vertelt dat Mosjè zich direct tot God wendt, staat er meestal eenvoudig: "hij bad". Echter, als de Tora zegt dat "Mosjè (...) tot de Eeuwige bad", dan betekent het dat wij er een andere betekenislaag in moeten zien te ontdekken.

Kook keek voor zijn commentaar naar het taalgebruik. Zoals hij in zijn commentaar uitlegt, is de wederkerende (werkwoord-)vorm van het Hebreeuwse woord dat wij met "bidden" vertalen *lehitpalél*, een wederkerende vervoeging van de stam van het werkwoord) waarvan de letterlijke betekenis "onderzoeken" of "beoordelen" is. De wederkerende vorm betekent dat de handeling, die in het werkwoord wordt uitgedrukt, terugslaat op het subject (de persoon in kwestie). Daarom betekent een letterlijke vertaling van *lehitpalél* eigenlijk "kritisch nadenken over jezelf". Deze diepere betekenis van het woord verschaft ons een buitengewoon inzicht in de wijze waarop in het Jodendom tegen het gebed wordt aangekeken. Vanuit joods perspectief staat het gebed niet zozeer voor eenrichtingverkeer in de communicatie met God, maar voor een poging om een dieper inzicht te krijgen in onszelf waarbij God als een klankbord fungeert. In de uitwerking die Kook er aan geeft betekent het verder dat wij, om meer zelfinzicht te krijgen door God, onze harten en onze geesten op God moeten richten, dat wij God "binnen moeten laten komen middels het gebed".

Het zou beter zijn, vervolgt Kook, om niet te spreken over bidden "tot God", omdat dit impliceert dat wij naar buiten kijken. Het zou nauwkeuriger zijn om te spreken van "bidden voor God", waarbij we het gebed omschrijven als een smeekbede om consideratie door God. Dit vindt zijn weerklank in de midrasjim waarin gesproken wordt over het verschil tussen Awraham, die "voor God" wandelde, en Noach, die "God achterna" liep.

Kook keert aan het eind weer terug naar de pasoek en de beschrijving van Mosjè die "tot God" bad. Een leerstelling uit de misjna volgend, merkt Kook op dat de zin het beste vertaald kan worden met "Mosjè sprak tegen God, omdat deze formulering suggereert dat Mosjè zich niet hield aan de conventionele manier van bidden. Als een spiritueel uitblinkend persoon, die probeerde het volk dat hij leidde te verzoenen met de God die hij diende, benaderde Mosjè God direct, namens het volk. Daarom staat er: "Mosjè bad tot God".

Het gaat hier niet om het gewone gebed van een individu dat zichzelf bekend maakt voor God. Eerder is het een uitzonderlijk gebed dat gezegd wordt door een uitzonderlijke figuur, de enige persoon die God direct, "gezicht tot gezicht," kon benaderen.

Lessen voor Tegenwoordig

Wij stellen onszelf vaak teleur als we proberen onze gedachten en gevoelens direct aan God voor te leggen middels onze gebruikelijke, vastgestelde gebeden, omdat we het gevoel hebben dat God deze niet hoort of niet beantwoordt. Wij proberen met God te communiceren op dezelfde manier als we dat met mensen doen. Wij benaderen God zoals we dat doen met de anonieme stem van de *help desk* die geacht wordt ons te helpen bij het oplossen van onze problemen. Maar God werkt niet op deze manier, en God beantwoordt onze gebeden misschien niet altijd overeenkomstig onze verwachtingen. Soms is datgene wat wij vragen uiteindelijk niet eens goed voor ons. Soms beantwoordt God onze gebeden op een manier die wij niet begrijpen. Soms komen de antwoorden niet onmiddellijk. En soms zullen wij nooit het gewenste antwoord krijgen.

Kort geleden hoorde ik een verhaal over een man die een artikel geschreven had, en opgestuurd naar een aantal tijdschriften, maar geen van hen wilde het publiceren. Hij bad intens tot God, "laten ze mijn artikel toch plaatsen," maar toen zijn gebeden niet beantwoord werden, raakte hij steeds gefrustreerder. Hij luchtte zijn hart bij een vriend die hem vroeg of hij het artikel mocht lezen. Nadat hij het zorgvuldig had doorgelezen zei de vriend dat het artikel wellicht iets te intellectueel was voor de doorsnee lezer, de ideeën in het artikel zouden misschien beter tot hun recht komen als ze in een compleet boek zouden worden uitgewerkt. De schrijver nam deze suggestie over, breidde het artikel uit tot een boek, waarna het manuscript geaccepteerd werd door de eerste uitgever die het onder ogen kreeg.

De dingen waar wij om vragen zijn niet altijd de dingen die goed zijn voor ons. Mijn ogen gingen open toen ik ontdekte wat *lehitpalél* werkelijk betekent. "Kritisch naar jezelf kijken" vóór God, of God gebruiken als een filter voor een kritisch onderzoek naar onze werkelijke behoeften, verandert niet alleen de manier waarop wij bidden, maar ook de zaken waarover wij in gebed gaan. En een dergelijk inzicht in de betekenis van het gebed, bewerkstelligt iets geweldigs: je zult ontdekken dat je gebeden veel vaker verhoord zullen worden.

TSÉ OE-LEMAD: GA EN LEER

- 📖• 1. Heeft u het gevoel dat uw gebeden beantwoord worden?
- 📖• 2. Waar vraagt u gewoonlijk om?
- 📖• 3. Beïnvloedt de manier waarop u de dynamiek van het gebed begrijpt de manier waarop u bidt?

Links naar bronnen voor verdere studie

Sources

[ORT Navigating the Bible](#)

[Rasji in English](#)

[BibleGateway](#) Nuttig als je verschillende vertalingen wilt vergelijken: **Let op, dit is een christelijke site.**

Analysis

[What's Bothering Rasji](#) (Bonchek) elke week wordt een voorbeeld uit de sidra geanalyseerd.

[Nehama Leibowitz's Gilyonot](#) Een inleiding tot Nehama's methodologie met een voorbeeldspagina (met antwoorden) van iedere sidra.

[Conservative](#): Jewish Theological Seminary teksten en verklaringen in het Engels.

[Reform](#): Union for Reform Judaism - een keuze aan verklaringen, ook voor kinderen.

[Reconstructionist](#): uitgebreid keuze aan Diwré Tora

[Me-am Lo-ez](#): Bewerking van verklaringen uit de 18e eeuw, oorspronkelijk in Ladino.